

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณนพดล คุณวรรณิ์ แซ่โง้ว
๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณนพดล คุณวรรณ แซ่โจ้ว
๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันพุธ ที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธาน
กรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และวิทยากร อาจารย์วิชัย เฟื่องฟูนกกิจ ได้รับ
เชิญจากคุณนพดลและคุณวรรณ แซ่โจ้ว เพื่อไปสนทนาธรรมที่บ้านพัก ณ คอนโดพระยาภิรมย์
ชาโดว์ ริเวอร์ไซด์ ตั้งอยู่ที่ปากซอยเจริญนคร ๖๐ แขวงบुकคโล เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

เมื่อแรกที่ข้าพเจ้าได้รู้จักคุณวรรณ ครั้งที่ข้าพเจ้าเริ่มฟังธรรมจากท่านอาจารย์ใหม่ ๆ คือ การได้เห็นการสนทนาแสดงความเห็นทางธรรมของคุณวรรณกับผู้ที่ตั้งกระทู้ถามในกระดานสนทนาของบ้านธัมมะ ทำให้ทราบว่าคุณวรรณเป็นเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ และทราบอีกว่า เธอเป็นผู้มีจิตใจงาม อาสาทำหน้าที่ให้แก่มูลนิธิฯ โดยไม่ขอรับค่าตอบแทนใด ๆ

ครั้งแรกที่ข้าพเจ้าเข้าไปกราบเท้าท่านอาจารย์ที่มูลนิธิฯ เมื่อสิบกว่าปีก่อน ก็ได้พบกับคุณวรรณเป็นครั้งแรก แม้ไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อน แต่เดาว่าเป็นคุณวรรณจากคำพรรณนาที่เคยทราบจากท่านอื่นในเว็บบอร์ด เมื่อได้พบก็รู้สึกได้ถึงความเป็นมิตรเป็นเพื่อน ผู้มีความปรารถนาดีต่อทุกคน เมื่อถามความเห็นของคุณวรรณว่า อยากจะได้เอ็มพีสามกลับไปฟังที่บ้าน คุณวรรณก็แนะนำ ปกิณกะธรรม ถ้าจำไม่ได้ขณะนั้นมี ๑๑ แผ่น ซึ่งคุณวรรณแจ้งว่า ท่านอาจารย์บอกว่าชุดนี้ฟังดีมาก ซึ่งก็จริง ๆ ตามท่านกล่าว เมื่อนำกลับมาข้าพเจ้าก็ใส่ไว้ในรถแล้วเปิดฟังทุกวันตลอดเวลาที่ขับรถรับส่งลูก ๆ ไปโรงเรียน ฟังเข้าไป ข้ามาจนแทบจะจำได้หมดว่า ต่อไปท่านอาจารย์จะกล่าวอย่างไร ใครจะกราบเรียนท่านอาจารย์ว่าอย่างไร

สำหรับข้าพเจ้า คุณวรรณเป็นคนน่ารักมาก พูดจาซื่อ ๆ จนทำให้เมื่อได้พูดคุยด้วย มักจะอดยิ้มกับความซื่อ คิดอย่างไรก็พูดอย่างนั้นของคุณวรรณไม่ได้ คุณวรรณเป็นคนที่ชอบแจกของต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นเสมอ ๆ เจอกันครั้งใดเป็นต้องมิของแจกให้ทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นน้ำเต้าหู้หรือน้ำเพื่อสุขภาพต่าง ๆ ขนมและแผ่นซีดีธรรม การมีโอกาสได้มาฟังการสนทนาธรรมที่บ้านของคุณวรรณในครั้งนี้ ทำให้ได้พบกับคุณพดล สามิของคุณวรรณเป็นครั้งแรก ดูออกถึงอุปนิสัยที่เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสมกับคุณวรรณมากครับ

นอกจากนี้ คุณวรรณ ยังเป็นป้าของหลานชายและหลานสาวคนเก่งอีกถึงสี่คน คือ น้องวอย วรพัชร ปกรณ์ธนภัทร หลานชายคนโต สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ หมายเลข ๓๑๔ น้องวิน วรวุฒิ ปกรณ์ธนภัทร สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ หมายเลข ๒๐๔๒ น้องเวฟ วรภพ ปกรณ์ธนภัทร สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ หมายเลข ๒๐๔๓ และคนสุดท้าย หลานสาวคนเก่ง น้องวอร์ม วรวรรณ ปกรณ์ธนภัทร สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ หมายเลข ๒๐๔๔ ทั้งหมดนอกจากจะมาฟังธรรมเสมอ ๆ ที่มูลนิธิฯ แล้ว ยังผลัดกันมาช่วยงานมูลนิธิฯ ในการเป็นทีมงานบันทึกวิดีโอการสนทนาธรรมตามที่ต่าง ๆ อีกด้วย น้อง ๆ ทั้งหมดเป็นลูกของคุณวันชัย ปกรณ์ธนภัทร (สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ หมายเลข ๙๔) น้องชายของคุณวรรณ ซึ่งคุณวันชัยก็เป็นผู้ที่อาสามาช่วยงานด้านการถ่ายทำบันทึกวิดีโอการสนทนาธรรมตั้งแต่เริ่มแรกด้วยเช่นกัน ขออนุโมทนาทุกท่านมา ณ ที่นี้ด้วยนะครับ

คุณวรรณเป็นผู้ที่ได้ติดตามฟังพระธรรมที่ท่านอาจารย์บรรยายมานานหลายสิบปี เคยเห็นคุณวรรณจากภาพเก่า ๆ ที่คุณลุงประพันธ์ ธรรมจิรัง บันทึกไว้ สมัยที่ท่านอาจารย์บรรยายอยู่ที่วัดบวรนิเวศวิหาร การได้พบกับพระธรรมของแต่ละท่านแสดงให้เห็นถึงบุญที่ได้เคยสะสมไว้แต่ปางก่อน รวมถึงความเข้าใจธรรมที่มั่นคงขึ้นของบุคคลในแต่ละชาติ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีปกติอบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวัน ผู้ศึกษาและเข้าใจธรรม ย่อมมีชีวิตที่เป็นไปด้วยความเป็นปกติเหมือนบุคคลโดยทั่วไป แต่ที่ต่างกับบุคคลทั่วไปก็คือ การมีชีวิตอยู่ด้วยความเข้าใจธรรม อบรมเจริญปัญญาด้วยการฟังและศึกษาพระธรรม ซึ่งเพราะความเข้าใจธรรมนั่นเอง จะปรุงแต่งให้บุคคล มีความนุ่มไปในกุศลธรรม ความดีงามทั้งหลาย มีปัญญาเป็น

ยอดคือเป็นกุศลธรรมสูงสุดของชีวิตในแต่ละขณะนี้เอง ประการสำคัญที่สุดคือโดยความเป็นอนัตตาด้วย นี่เป็นสิ่งที่ผู้เข้าใจธรรมถูกต้อง จะหลงลืมไม่ได้เลย

สำหรับการสนทนาในครั้งนี้ ข้าพเจ้าใคร่ที่จะกล่าวว่า เป็นการสนทนาที่ยอดเยี่ยมครั้งหนึ่งสำหรับบุคคล ที่จะได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง มั่นคง ในหนทางของการอบรมเจริญปัญญา หรือการอบรมเจริญสติปัญญา ตามที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้ามีพระมหากรุณาแสดงไว้ เป็นครั้งหนึ่งของการสนทนาที่หายาก ที่ท่านอาจารย์เมตตาแสดงหนทางของการอบรมเจริญปัญญาแต่ละขั้น โดยละเอียด ชัดเจน ตามลำดับ ด้วยการสนทนากราบเรียนท่านอาจารย์โดยอาจารย์วิชัย ซึ่งเป็นไปโดยลำดับต่อเนื่อง ดีมาก ๆ ครับ เป็นครั้งหนึ่งของการสนทนาธรรมที่ควรค่าอย่างยิ่งแก่การเก็บบันทึกการถ่ายทอดนี้ไว้ เพื่อฟังแล้วฟังอีก พิจารณาแล้ว พิจารณาอีก ด้วยว่า ความสนทนาครั้งนี้ ไพเราะ ชาบซึ่งอย่างยิ่ง เพื่อความเข้าใจ ชัดเจนถูกต้องในหนทางอันเอก หนทางเดียวที่จะนำไปสู่การสิ้นทุกข์ได้ ที่ได้มีพระมหากรุณาแสดงไว้ ไม่มีหนทางอื่นแน่นอนครับ

สำหรับการสนทนาที่จะนำมาบันทึกไว้ เป็นการสนทนาช่วงแรก คุณกฤษณา สิทธิรักษ์ ซึ่งเป็นอีกท่านหนึ่งที่ได้ฟังและศึกษาธรรมกับท่านอาจารย์มานานหลายสิบปีแล้วเช่นกันได้กราบเรียนสนทนากับท่านอาจารย์ถึง

เรื่องของวิปัสสนาญาณที่ท่านเคยสนใจ แต่ปัจจุบัน ท่านยอมรับว่า ท่านให้ความสำคัญกับ "ความเข้าใจในขั้นการฟัง" มากกว่า ซึ่งก็เป็นข้อความการสนทนาที่ดีมาก ๆ ที่จะทำให้ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังและอ่าน จะได้พิจารณาถึงแนวทางของการอบรมเจริญปัญญาที่ถูกต้อง ตามที่ท่านอาจารย์กล่าวบ่อย ๆ (แต่ดูเหมือนฟังแล้วก็ผ่านไปโดยเฉิน) ว่า ไม่ว่าจะฟังสิ่งใด "ฟังและเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง" ข้อความสั้น ๆ ที่ดูเหมือนธรรมดา ๆ นี้เอง แต่หารู้ไม่ว่า เมื่อเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง ความเข้าใจ (ซึ่งก็คือปัญญา) ที่มีมากขึ้น บ่อยขึ้น สะสมจนมีกำลังขึ้นนั่นเอง ที่จะเป็นเหตุเป็นปัจจัย ให้เกิดการปฐ

แต่งของความเข้าใจขึ้น ในขณะที่เห็น ที่ได้ยิน ที่ได้กลิ่น ที่ได้รส ที่รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส และที่คิดนึก ในทุก ๆ ขณะนี้เอง ว่าเป็นแต่เพียงสภาพธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปเพราะเหตุปัจจัย โดยความเป็น อนัตตา (บังคับบัญชาให้เป็นไปตามความต้องการ มิได้) หาใช่ความเป็นตัวตน เป็นสัตว์ เป็นบุคคล ไตเลยทั้งสิ้น หลังการสนทนากับคุณกฤษณา อาจารย์วิชยก็ได้กราบเรียนสนทนากับท่านอาจารย์ ถึงเรื่องวิปัสสนาญาณโดยละเอียด ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ตามคำปรารภของคุณกฤษณาที่กราบ เรียนท่านอาจารย์ว่า แม้ว่าปัจจุบันท่านจะไม่สนใจแล้ว แต่ก็มีผู้สอบถามบ่อย ๆ จึงเป็นที่มาของการแสดงหนทางโดยละเอียดดังได้กล่าวแล้ว

คุณวรรณ :

กราบท่านอาจารย์และสวัสดีทุกคนค่ะ วันนี้หนูดีใจมาก ที่ท่านอาจารย์มาสนทนาธรรมที่คอนโดพระยาภิรมย์ ต้องขอบพระคุณท่านอาจารย์มากที่เปิดโอกาสให้หนูเจริญกุศลเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้มาพบกัน เกื้อกูลกันทางธรรม

ท่านอาจารย์ :

แล้วก็ประเสริฐสำหรับทุกคนนะคะ

คุณกฤษณา :

กราบท่านอาจารย์ที่เคารพ และกราบสวัสดีสมาชิกทุกท่านที่มา ร่วมกันสนทนาธรรมในวันนี้ ณ ที่นี้ รู้สึกดีใจและขอบคุณน้องวรรณ และคุณนพดลมากที่กรุณาเป็นเจ้าภาพ ณ สถานที่ที่เป็นปฏิรูปเทส ดีใจและรู้สึกว่าร่ายกายอบอุ่นมากในวันนี้

มีคำถามที่ใครจะสนทนาก็คือว่า เท่าที่ได้ฟังท่านอาจารย์เมตตา
 เกื้อกูลทางธรรมมาโดยตลอด โดยภาพรวมทั้งหมดแล้ว ก็คือ
 ความสำคัญอยู่ที่ "สภาพธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา" ที่นี้ กว่าที่จะ
 เข้าถึงความเป็นอนัตตาของสภาพธรรมทั้งหลาย ก็เหมือนกับว่า
 เราต้องไต่ระดับจากพื้นฐานขึ้นไป ทีละนิดเดียว นิดเดียว ซึ่งมองไม่
 เห็นในความนิดเดียว นิดเดียว อันนั้น

ก็เหมือนกับว่า ตอนเริ่มศึกษาธรรมใหม่ ๆ ก็ยังสนใจที่จะรู้วิปัสสนา
 ญาณเป็นอย่างไร อะไร ตามที่ได้เรียนในตำรา แต่พอฟังท่าน
 อาจารย์มาระดับหนึ่งแล้ว เหมือนกับว่า ไม่ต้องไปสนใจเลยเรื่อง
 วิปัสสนาญาณอะไรนี้ แค่อัจฉญาณ ความรู้ ความเข้าใจขั้นการฟัง
 ให้เข้าใจเสียก่อน

เพราะฉะนั้น ช่วงหลัง ๆ หนูก็เหมือนกับว่า ไม่ได้คิดที่จะสนใจเรื่อง
 วิปัสสนาญาณ แต่พอมีสหายธรรมหรือใคร ๆ มาถาม ก็ตอบไม่ได้ ก็
 ต้องไปเปิดปรมัตถธรรมสังเขป อะไรอย่างนี้ ก็อยากกราบเรียนท่าน
 อาจารย์ว่า สมควรไหม ที่เราจะต้องกลับไปทบทวนวิปัสสนาญาณ
 ในตำราบ้าง ในหนังสือล่ะค่ะ เพราะว่า จริง ๆ แล้ว ไม่อยากไป
 สนใจตรงนั้น เพราะว่า อยากจะให้ความสำคัญตรง "ความเข้าใจใน
 ขั้นการฟัง" แม้แต่ก่อนที่จะถึงสติปัญญานะจะเกิด คิดว่าตรงนี้สำคัญ
 มากกว่า ขอความกรุณาท่านอาจารย์แนะนำค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ต้องขออนุโมทนานะคะ คุณกฤษณาคะ เพราะนี่เป็นสิ่งที่ยากแสนยาก ที่คนจะเข้าใจ แต่นี่เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด ว่า "ก่อน ๆ นี่ ไม่ใช่เรื่องละ" กว่าจะมาถึง "การเข้าใจ พอที่จะละ" ว่าจริง ๆ แล้ว สิ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจ ก็คือว่า สิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ โดยความเป็นอนัตตา โดยความ "ไม่ใช่เรา ไปปากเพียรพยายาม" กว่าปัญญาของเขาจะค่อย ๆ ทำหน้าที่ รู้ว่า จุดประสงค์จริง ๆ คืออะไร

พระธรรมที่ทรงแสดง ๔๕ พรรษา ไม่พอที่ เพียงคำสองคำ ที่จะบอกว่า "เห็น" ไม่ใช่เรา "ได้ยิน" ไม่ใช่เรา แต่กว่าพระธรรม จะเรียกให้มารู้ สิ่งที่กำลังปรากฏ ตรงเดี๋ยวนี้ ตามความเป็นจริง ก็ต้องอาศัยการที่สะสมอกุศลมากมายมหาศาล ไม่รู้จะเอาอะไรไปขัดไปละ ไปทำให้ค่อย ๆ หลุดไปได้ เพราะเหตุว่า ประมาณไม่ได้เลย ในเรื่องของความไม่รู้ กับความเป็นตัวเรา

เพราะฉะนั้น การฟังพระธรรม ก็ต้อง ฟังด้วยความละเอียด โดยการที่รู้ว่า แท้ที่จริง ไม่ใช่ใครสามารถที่จะรู้ความจริงได้เพียงแค่อยี่สิบปี สามสิบปี ยิ่งไปตั้งหน้าปากเพียรที่จะรู้ ยิ่งไม่ใช่!!! เพราะเหตุว่า ขณะนั้น โลภะที่มีความไม่รู้เป็นเหตุกำลังทำหน้าที่เต็มที อย่างละเอียด ซึ่งไม่มีใครรู้เลย!! เช่น ขณะนี้ กำลังเห็นอย่างนี้ ใครจะรู้ว่าเพียงเห็น จิตเห็นดับไปสามขณะ โลภะเกิดแล้ว!!

...เพราะฉะนั้น โลภะจะพาไปตลอด ละเอียด โดยที่ว่า ถ้าไม่มีการ ฟัง ไตร่ตรอง ความลึกซึ้ง เหตุที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่น้อม พระทัยที่จะทรงแสดง ทันทิที่ได้ตรัสรู้ แต่เพราะเห็นว่า สิ่งนี้เป็นสิ่ง ที่มีจริง และคนที่ได้สะสมความรู้ความเข้าใจมาแล้ว สามารถที่จะ ค่อย ๆ รู้ขึ้นได้ ทีละเล็ก ทีละน้อย อันนี้ถูกต้องที่สุด!! ไม่มีใคร สามารถที่จะเอาอะไรไปขัดเกลาเห็นซึ่งขณะนี้กำลังเห็นได้เลย ต่อ ให้คำทั้งหมดของพระไตรปิฎกก็ไม่ได้ เพราะคำนั้นเป็นคำของพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้ตรัสรู้แล้ว แต่คำของเรา ที่เป็นคำจริง ที่จะรู้ ว่า เดียวนี้เหมือนเดิม ฟังสามสิบปี เห็นก็เป็นเห็นอย่างนี้ ใช่ไหม? ความเป็นเราที่จะค่อย ๆ ละคลายไป ไม่ได้ปรากฏเลย!! เพราะว่า กิเลสอื่นมีมาก คอยเข้ามาอยู่เรื่อย ๆ ทางตาเห็นปั๊บก็เป็นโน้นเป็น นี่ไปแล้ว!! ไม่พอ!! ไปหามาอีก!! ขวนขวายไม่รู้จบ!! แล้วเห็นทั้งวัน หาทั้งวัน!!...

...เพราะฉะนั้น ก็แสดงให้เห็นว่า แค่ว่าเดียว ความไม่รู้ยังมากมาย ของเก่าก็เยอะ ของใหม่ก็มาก เพราะฉะนั้น จะแหวกว่ายออกจาก วัฏวนของความไม่รู้นี้ ได้อย่างไร? นอกจากเป็น "เรื่องละ" เรื่องเดียว!! ที่จะต้องมั่นคงว่า พระธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคำ เป็น "เรื่องละ" แต่ว่าไม่ใช่ละด้วยการไปเป็น "เราพยายาม พากเพียร" แต่ต้องเป็น "ละ" ด้วยการเห็นความลึกซึ้ง และ "การที่เห็นความลึกซึ้ง นี่เป็นปัญญาขั้นต้น"

พอเห็นความลึกซึ้ง แล้วจะอย่างไร? ก็ไม่มีหนทาง (อื่น) เพราะเครื่องพิสูจน์อยู่ที่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เดียวนี้ ฟังเท่าไร ยังไม่ถึงเวลา ปัญญาไม่สามารถที่จะถึงระดับที่ประจักษ์แจ้งความจริงของสภาพธรรมได้ แต่เห็นไหมว่า ถ้าไม่มีสักหนึ่งขณะ ในสังสารวัฏ ที่พระโพธิสัตว์ได้สะสมบารมี ก็จะไม่ถึงการตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้หนึ่งขณะเดียว ซึ่งเรามองไม่เห็นเลย เราก็ฟังซ้ำแล้วซ้ำอีก ใครเขาจะไปถึงไหน ไปเป็นพระอรหันต์ ไปเป็นอะไรโดยไม่รู้อะไรนั้น ก็เรื่องของเขา!! แต่ว่า ความเป็นผู้ตรง ก็รู้ว่า เดียวนี้แหละ!! ไม่มีใคร มีแต่ธรรม แค่นี้ก็ เดียวนี้ไม่มีใคร ก็มีตั้งเยอะ ใช่ไหม? เดียวนี้ไม่มีใคร มีแต่ธรรม ทีละหนึ่ง ลึกซึ้งเข้าไปอีก ซึ่งเกิดแล้วก็ดับ ไม่มีใครยับยั้งได้เลย นานแสนนาน แล้วจะต่อไปอีกแสนนาน!!

เพราะฉะนั้น ระหว่างนานแสนนานที่แล้วมา กับนานแสนนานต่อไป ความไม่รู้จะเพิ่มขึ้นแค่ไหน? แต่ทุกคนก็ตระหนักด้วยตัวเอง

ในชีวิตประจำวัน ฟังธรรมเข้าใจ แล้วต้องฟังอีก ก็เข้าใจอีก ดูเหมือนเดิมเลย!! ฟังเรื่องอะไร? ก็เรื่องเห็นนี้แหละ ไม่ใช่เรื่องอื่น เรื่องคิดนี้แหละ เรื่องจำนี้แหละ เรื่องทุกอย่างนี้แหละ ดูเหมือนเดิม แต่หารู้ไม่ว่า ปัญหาค่อย ๆ ซึมไป ค่อย ๆ (เจริญขึ้น) ทีละน้อยมาก จนไม่ปรากฏอาการของปัญญาเลย!! จนกว่าความรู้แต่ละระดับ จะปรากฏว่าต่างกับก่อน...

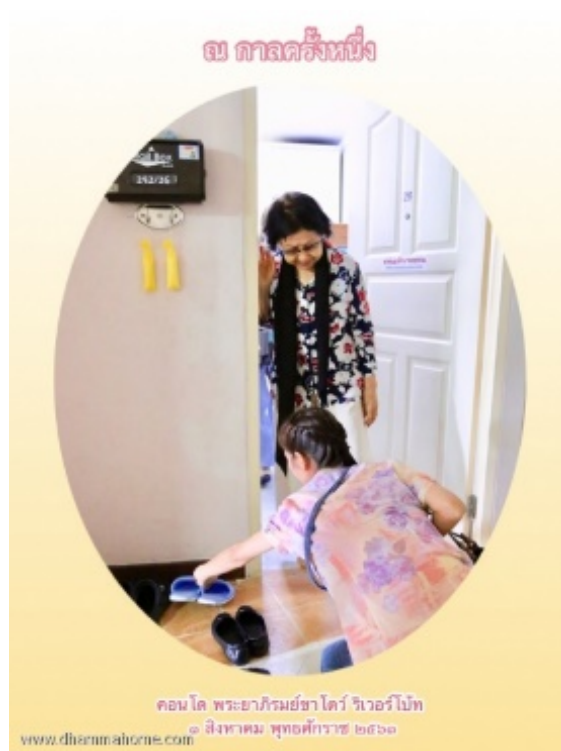
เช่น ขณะนี้ สติสัมปชัญญะไม่เกิด ถูกต้องไหม? จนกว่า ถึงขณะที่ สติสัมปชัญญะเกิด โดยความเป็นอนัตตา!! คิดดูสิ ถ้าเราไปนั่งจ้อง จะเป็นอนัตตาหรือไม่? ไม่มีทางเลย!!! ก็ "เรา กำลังนั่งจ้อง" จะไปเป็นอนัตตาได้อย่างไร? อนัตตาก็ต้องเหมือนอย่างนี้สิ เห็นเกิดแล้วนี่ ใครไปทำ? เพราะฉะนั้น สตินั้นแหละเกิดแล้ว ไม่มีใครทำ!! แต่มีปัจจัยที่สติสัมปชัญญะจะเกิด ซึ่งปรากฏความต่างกับขณะนี้!! เรามี สติ มีศรัทธา มีวิริยะ เยอะแยะหมดเลยทุกขณะ เกิดดับสลับต่อ (แต่) ไม่ปรากฏเลย!!

เพราะฉะนั้น สภาพธรรมทั้งหมดที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง โดยละเอียด โดยประการทั้งปวง ทั้งพระสูตร พระวินัย พระ

อภิธรรม "แต่ละหนึ่ง" เกิดขึ้นทำกิจการงานตลอดเวลา ไม่หยุดเลย แล้วแต่ว่า โลภะไม่มีทางเห็น อกุศลทั้งหลายไม่มีทางรู้ แต่ปัญญาที่ ฟังแล้วค่อย ๆ เข้าใจนี้แหละ จะค่อย ๆ ประดัง เพื่อการละ!! เห็น ไหม? ถ้าใครไม่ใช่ "เพื่อการละ" ก็ติดกับ(ดัก) ของโลภะ!!! เพราะฉะนั้น ก็เป็นเรื่องที่ ต้องมีปัญญา ความเข้าใจอย่างเดียว ว่า "รู้เพื่อละ" ขณะที่รู้ก็ละความไม่รู้ ขึ้นฟังก็เพียงละความไม่รู้ ขึ้นฟัง ขึ้นเข้าใจขึ้นทีละน้อย ทีละน้อย จนกว่าสติจะนำมา ระลึกได้ เห็นไหม? "นำมาที่ลักษณะที่กำลังปรากฏ" ซึ่งถ้า "หวัง" ก็ไม่ใช่สติ แล้ว!! โลภะก็มาพาไปอีก แค่นิดเดียว รวดเร็วมาก!! ใครจะรู้ นอกจากปัญญา!!!

คุณกฤษณา :

ท่านอาจารย์คะ การศึกษาธรรมก็เพื่อการละ อย่างที่ท่านอาจารย์ ได้กรุณาย้ำเตือนบ่อย ๆ ก็ละความไม่รู้ ละความติดข้อง ละกิเลสทั้งหลาย ที่นี้ ความเข้าใจในระดับขั้นการฟัง ที่ต้องเข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลของธรรม ถ้าเข้าใจความเป็นอนัตตา ความไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตนแล้ว ความเข้าใจตรงนี้ จะละลายความติดข้อง โลภะ อะไรต่าง ๆ ได้อย่างไรคะท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ : โลภะมีมากแค่ไหน? นานเท่าไร
 คุณกฤษณา : มหาศาล
 ท่านอาจารย์ : ความไม่รู้มีมากเท่าไร?
 คุณกฤษณา : ก็มหาศาล
 ท่านอาจารย์ : แล้วเราแถมเข้าไปอีก ที่หวัง!!
 คุณกฤษณา : ขอประทานโทษค่ะ ไม่ใช่หวัง แต่ว่า เหมือนกับต้องการความเข้าใจ
 ที่...ต้องการก็หวังอีก... (หัวเราะ) ก็คือว่า เป็นความเข้าใจที่จะเข้าใจ
 ใจความไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน ความเป็นอนัตตา ความเข้าใจตรง
 นี้ จะละความติดข้องได้อย่างไร?

ท่านอาจารย์ : อะอะไรจะละความติดข้องได้?
 คุณกฤษณา : ปัญญาค่ะ
 ท่านอาจารย์ : เราเรียกว่าปัญญา แต่คือ "ความเข้าใจ" ใช่ไหม? ชั่วเดียว แต่
 หมายความว่าถึง สภาพธรรมที่เข้าใจถูกต้อง
 คุณกฤษณา : คือ ความเข้าใจนั้นนะคะ
 ท่านอาจารย์ : (ความเข้าใจนั้น) ก็ละความไม่รู้
 คุณกฤษณา : แต่ว่า ยังไม่ถึงระดับที่จะละหมด ก็ละไปทีละนิด ทีละหน่อย

ท่านอาจารย์ :

เดี๋ยวก่อนนะคะ ถ้าระลึกชาติได้ แต่ละคน ฟังธรรมมาแล้วก็ชาติ? เครื่องพิสูจน์ก็คือชาตินี้ มีความเข้าใจแค่ไหน? ใครเข้าใจเร็ว มาก ก็แสดงว่า สะสมมามาก ถ้าใครยังไม่เข้าใจ ก็ชาติที่เกิดนี้นับไม่ถ้วน สลับกันไปมา ระหว่างเป็นมนุษย์ เป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นคนเข็ญใจ เป็นพระมหากษัตริย์ ราชต่าง ๆ ได้ฟังบ้าง ไม่ได้ฟังบ้าง คุณความดีบ้าง อกุศลเยอะแยะบ้าง คิดดูสิ เท้าไหร่? แล้วเราคิดว่า เราจะละโลกะนี้เมื่อไหร่ ไม่ต้องคิดเลย!! ฟัง ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น อย่างเดียว!!!

คุณกฤษฎา :

ตรงค่อย ๆ เข้าใจขึ้นนั่น ก็ค่อย ๆ ละ

ท่านอาจารย์ :

เดี๋ยวนี้ง!! แน่นอน ไม่มีใครจะละความไม่รู้ได้ นอกจาก "ความเข้าใจ"

คุณกฤษฎา :

นิด ๆ หน่อย ๆ ก็ละ

ท่านอาจารย์ :

ถ้าไม่มีหนึ่ง "ขณะ" ของ "นิด" จะมี "ขณะ" ของ "เพิ่มขึ้น ๆ" ไหม?

คุณกฤษฎา :

ก็ไม่มี

ท่านอาจารย์ :

แต่ละหนึ่งขณะ สำคัญยิ่ง!! อย่าคิดว่ำน้อยแสนน้อย น้อยแสนน้อย นั้นแหละ จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น!!

คุณกฤษณา :

ท่านอาจารย์ :

ซึ่งเราไม่ค่อยจะเห็นความสำคัญของขณะนิต ๆ

ค่ะ ใช่!! นี่คือ "วิริยารัมภกถา" กถาที่กล่าวถึง "ความเพียร" คือ ไม่ใช่ไปซะมั่งเขม้นเพียร พระพุทธเจ้าตรัสให้เพียรก็เพียร แต่ "ความเพียร" เอง เพราะปัญญา!! ที่จะรู้ว่า ขณะใดก็ตามที่มีการ เข้าใจธรรม ขณะนั้น "เพียร" เกิดร่วมด้วย จึงได้เข้าใจ เพราะฉะนั้น ความเพียรก็แล้วแต่ ฟังเมื่อไหร่ ความเพียรมีแล้ว ปัญญามีแล้ว น้อยแค่ไหน ก็ค่อย ๆ สะสมไปจึงสามารถที่จะเข้าใจคำว่า แสณโกฏ กัป แสณกัป และกีกัป แต่ละพระชาติ ผู้ที่เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังบำเพ็ญบารมีถึงอย่างนั้น ปัญญาไม่ต้องเทียบ แต่สำหรับคนที่ จะรู้อย่างนั้น โดยที่ปัญญาไม่ถึง ก็ต้องค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ ไป

คุณกฤษณา :

ท่านอาจารย์ :

กราบขอบพระคุณค่ะ

ทั้งหมด ปลอดภัย เมื่อรู้ว่า "เพื่อละ" เพราะว่า อกุศลมีมาก พอฟัง เสร็จ โลภะก็ได้ โทสะก็ได้ อะไรก็ได้ แต่ไม่รู้ แล้วก็รู้ไปทั้งนั้น ก็ ชาติ กี่ชาติ จนกว่า ปัญญาเกิดเมื่อไหร่ เพราะฉะนั้น ผลของการฟัง ก็คือ ความเข้าใจ ในขณะที่ฟัง!! แล้วก็รู้ว่า เป็นเรื่องที่ มีสิ่งที่ ปราบทุกชาติ ไม่รู้ทุกชาติ ฟังแล้วค่อย ๆ รู้ ทีละนิต ทีละหน้อย ทุกชาติ!!!

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณนพดล คุณวรรณิ์ แซ่โจ้ว
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

